

Chojnacki, Jakub

Prezes Rady Ministrów Płocczanin Tadeusz Mazowiecki w Towarzystwie Naukowym Płockim - (28 października 1990 r.)

Notatki Płockie 35/4-145, 46-50

1990

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prezes Rady Ministrów Płoczanin Tadeusz Mazowiecki w Towarzystwie Naukowym Płockim - (28 października 1990 r.)

Motto:

Posłanie szarego człowieka
do Premiera Tadeusza Mazowieckiego

*„Przed Tobą i przede mną spraw trudnych nie mało
— ufajmy: nie zawodzą miłość i wytrwałość.
Twój patron od spraw trudnych jest właśnie patro-
nem.*

*może przynieść nam radę pmoc i obronę.
Szeroka koalicja niech Ojczyźnie służy — wielobarwna,
jak tęczę, co pogodę wróży,„*

*Stanisław Józef Kostanecki
em. dyrektor Biblioteki
im. Zielińskich TNP*

w Płocku, dnia 26 sierpnia 1989 r.

W niedzielę, 28 października 1990 r. przebywał w grodzie Krzywoustego, swym rodzinnym mieście, Tadeusz Mazowiecki — prezes Rady Ministrów, jeden z sześciu kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej. W godzinach popo-

łudniowych odbył spotkanie przedwyborcze z młodzieżą w auli Kajetana Morykoniego w Państwowym Liceum Ogólnokształcącym im. Marszałka Małachowskiego, w którym maturę otrzymał w 1946 roku. Tę szkołę ukończył także jako ówczesne Gimnazjum Gubernialne Męskie w 1892 r. jego ojciec dr. med. Bronisław (ur. w 1873 r.). Jeden z moich poprzedników, prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego i prezes Płockiego Towarzystwa Lekarskiego dr med. Aleksander Maciesza przemówienie żalobne nad jego grobem (w dniu 19 czerwca 1938 r.) zakończył słowami: „...Zmarł człowiek wielkiej, pracy i poświęcenia”.

Z Małachowianki przeszliśmy do pobliskiej siedziby Towarzystwa Naukowego Płockiego. Po drodze Premier zapoznał się z rozbudową Biblioteki im. Zielińskich TNP oglądając wiel-

Dziedziniec Małachowskiego. Czerwiec 1946 r. Klasa maturalna. Od lewej strony rząd dolny: Jan Marek Dolecki, Wiktor Feliks Kotyński, Kazimierz Przedpełski, Bogusław January Witosławski, osoba nierozpoznana;

rząd środkowy: Kazimierz Pach, Czesław Kaczyński, Tadeusz Nowakowski, TADEUSZ MAZOWIECKI, Zbigniew Jan Chryzostom Skierkowski, Jan Buczkowski, Tadeusz Zdanowski, Kazimierz Pełka, Stefan Anastazy Dryński, Jerzy Mroczkowski.

rząd górny: Ryszard Wacław Wierciński, Cyprian Kazimierz Paczkowski, Władysław Janowski i Jan Zbigniew Danielewski. Uwaga: na fotografii brak 5 osób, gdyż z klasy „Mazowieckiego” maturę w 1946 r. otrzymało 24 mężczyzn. Fotografia ze zbiorów Zbigniewa Skierkowskiego.

ki wykop fundamentowy, z którego wykonawca PBP „Petrobudowa” wywiozła 4.781 m³ ziemi i gruzu. Roboty budowlane finansowane są z Centralnego Funduszu Rozwoju Kultury, z którego Minister Kultury i Sztuki Izabela Cywińska przyznała kwotę 850 mln zł. (do przeobrażenia w 1990 roku).

Razem z Premierem do siedziby Towarzystwa Naukowego weszło 12 osób, w tym senator płocki prof. Stanisław Stomma, minister Aleksander Hall — przewodniczący nowej partii „Forum Prawicy Demokratycznej” i wice-minister Marek Dąbrowski.

Zwiedzając zabytkową siedzibę z końca XV wieku, która od 1908 r. stanowi własność Towarzystwa, zebrani obejrzeni wystawę pt. „Konserwacja starych druków w Bibliotece im.

braku pieniędzy i ogromnym wzroście kosztów, inne biblioteki w Polsce robią to w małym zakresie, bądź w ogóle zaprzestały tej niezmiernie ważnej działalności.

Te skomplikowane roboty konserwatorskie zostały wykonane przez Zakład Konserwacji Książek „Exbud’u” w Kielcach oraz przez prywatny zakład mgr Ewy Waśko we Włocławku.

Premier i Goście obejrzeni na wystawie m.in. takie białe kruki jak: Mikołaja Kopernika „De revolutionibus orbium coelestium” — Norymberga 1543; Jana Łaskiego „Statuty” — Kraków 1506; Sebastiana Münstera „Kosmografia” — Bazylea 1553; Kazimierza Siemionowicza „Artis magnae artilleriae” (o rakietach!) — Amsterdam 1650; Jakobusa de Voragine „Legenda aurea” — Strasburg 1486; Bi-

Sala wystawowa Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki. Goście obejrzeni wystawę pt. „Konserwacja starych druków w Bibliotece im. Zielińskich TNP”. Od lewej strony: Jakub Chojnacki — prezes TNP, Marek Dąbrowski — wiceminister Finansów, prof. Stanisław Stomma — senator płocki, premier Tadeusz Mazowiecki.

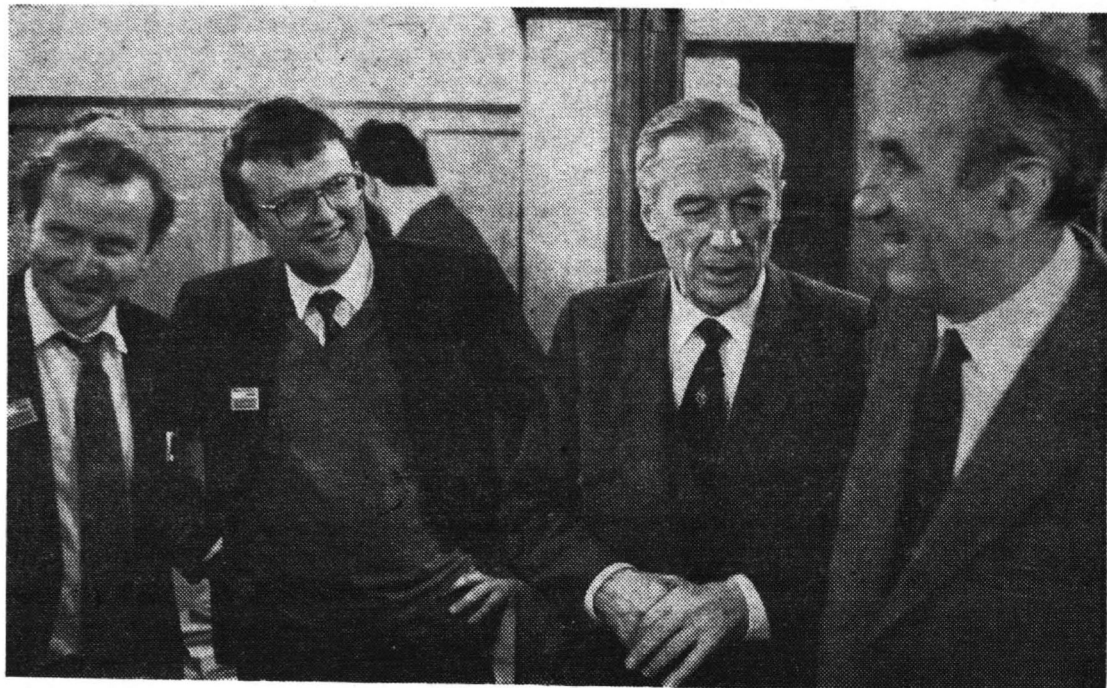
Zielińskich TNP”,urządzoną w sali ekspozycyjnej Działu Zbiorów Specjalnych oddanej do użytku w dniu 3 czerwca 1990 r. tj. w 170 rocznicę założenia Towarzystwa Naukowego Płockiego.

W 22 gablotach prezentowane jest 20 starych ksiąg (wraz z dokumentacją fotograficzną obrazującą stan sprzed remontu) poddanych konserwacji, ponieważ były bardzo zniszczone.

Jest to działanie — w dzisiejszych warunkach — zgoła bez precedensu. Przy powszechnym

blię — Norymberga 1478; Breviarum Romanum — Wenecja 1478; Gregoriusa I papae „Moralia” — Bazylea 1496; Joannesa Balbusa „Catholicon” — Wenecja 1483 (pięć ostatnich to inkunabuły).

Zainteresowanie zwiedzających wystawę wzbudziła brązowa głowa Marszałka Piłsudskiego, dłuta prof. Alfonsa Karnego z 1930 r. Rzeźba ta ocalona od zniszczenia w 1972 r. przez zmarłego już członka TNP Andrzeja Jędrzejewskiego, który znalazł ją na składowisku złomu, była ciągle od 18 lat eksponowana w

W siedzibie TNP. Pierwszy od lewej minister Aleksander Hall.

Biurze Towarzystwa (z dwumiesięczną przerwą w 1974 r.).

W sali im. Gustawa Zielińskiego wręczyłem Premierowi — na pamiątkę — srebrny medal „Romańskie Drzwi Płockie” (w/g koncepcji Jakuba Chojnackiego, projektu wstępnego Józefa Gutowskiego w realizacji Stanisławy Wątróbskiej z Warszawy) wybity w Mennicy Państwowej z okazji ich powrotu w formie kopii z brązu po około 550 latach nieobecności w katedrze płockiej oraz wydawnictwo TNP, temu arcydziełu sztuki romańskiej poświęcone. Książka zawiera całą dokumentację tego zabytku — jednego z 23 do dziś zachowanych i znajdujących się w katedrach Euro-py — dot. ich historii, wykonania kopii, przebiegu uroczystości (w bazylice katedralnej, w Towarzystwie Naukowym Płockim i Wyższym Seminarium Duchowym) w dniu 28 lutego 1982 r. i resume w czterech językach.

Na zakończenie wizyty w siedzibie TNP Premier Mazowiecki wpisał się do księgi pamiątkowej prowadzonej w Towarzystwie od 1910 roku słowami: „Z wyrazami największego szacunku dla Towarzystwa Naukowego Płockiego w 170 rocznicę jego założenia”. Podpisali się również senator Stanisław Stomma i minister Aleksander Hall. W Polsce Odrodzonej była to czwarta wizyta premierów Polski, po Marszałku Piłsudskim — wtedy Naczelniku Państwa (10 kwietnia 1921), gen. Piotrze Jaroszewiczu (8 lipca 1971) i gen. Wojciechu Jaruzelskim wówczas już Przewodniczącym Rady Państwa PRL (24 stycznia 1989).

W dniu 24 października prezes TNP Jakub Chojnacki otrzymał od Gościa pismo treści następującej:

Warszawa, dnia 18 października
1990 roku

**PREZES RADY MINISTRÓW
TADEUSZ MAZOWIECKI**

Szanowny Panie,

uprzejmie dziękuję za zaproszenie na posiedzenie z okazji 170 rocznicy założenia Biblioteki im. Zielińskich TNP w dniu 22 października br. Nie ukrywam, że każdą rocznicę wiążącą się z moim rodzinnym miastem traktuję bardzo osobiście. Tym bardziej jest mi przykro, że w tym czasie nie dysponuję wolnym terminem. Proszę jednak o przekazanie całemu Zespołowi Bibliotecznemu wyrazów szacunku za pełną oddania pracą oraz za jej trwałe efekty, które powiększają się przez lata jak cenne biblioteczne zbiory.

Życzę wszystkim uczestnikom uroczystości osobistego szczęścia przesyłam pozdrowienia wraz z zapewnieniem pamięci

T. Mazowiecki

Pan
Jakub Chojnacki
Prezes
Towarzystwa Naukowego Płockiego
Pl. Narutowicza 8
09-402 Płock

* * *

Postscriptum szarego człowieka
po 15 miesiącach:

„Cóż dodać do postania, Panie Tadeuszu:
nie traćmy tak, jak wtedy, nigdy animuszu.
Wielu ludzi dziś w Polsce Cię sympatią darzy;
Trzeba z nimi iść naprzód i współgospodarzyć”.

**WAŻNIEJSZE WIZYTY W DZIEJACH TO-
WARZYSTWA NAUKOWEGO PŁOCKIEGO
(1820—1990)**

Sala im. Gustawa Zielińskiego. Prezes TNP Jakub Chojnacki wręcza Premierowi medal „Romańskie Drzwi Płockie z połowy XII wieku”.

W swej długiej od 1820 roku historii, Towarzystwo Naukowe Płockie odwiedzane było przez wiele wybitnych osobistości. W okresie Królestwa Polskiego gościło prezesa Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk ks. Stanisława Staszica (1822) i namiestnika Królestwa księcia gen. Józefa Zajączka (1824).

W XX wieku do założonej w 1910 r. księgi pamiątkowej wpisali się znakomici goście z Kraju i zagranicy, a m.in.: biskup płocki Antoni Julian Nowowiejski (1912), nuncjusz apostolski kardynał Achille Ratti (1918 — późniejszy papież Pius XI), Naczelnik Państwa marszałek Józef Piłsudski (1921), socjalista — senator Aleksander Dębski (1922), socjolog — ekonomista prof. Ludwik Krzywicki (1924), gen. Józef Haller (1924), literat Tadeusz Boy-Żeleński (1924), kolarz Kazimierz Nowak w podróży rowerem dookoła świata (1925), prymas Polski kardynał August Hlond (1926) prezydent II Rzeczypospolitej prof. Ignacy Mościcki (1928), filozof prof. Władysław Tatarkiewicz (1931), wojewoda warszawski Stanisław Twardo (1933), prof. Władysław Witwicki (1935), językoznawca prof. Witold Doroszewski (1936), numizmatyk prof. Marian Gumowski (1937), historyk prof. Aleksander Gieysztor (1946), prezes prof. Stanisław Herbst (1953), archiwista prof. Adam Wolff (1955), historyk prof. Henryk Samsonowicz (1956), historyk Paweł Jasienica (1957), poeta Władysław Broniewski (1958), prezes PAN prof. Tadeusz Kotarbiński (1958), rektor WAM prof. Marcin Kacprzak (1963), redaktor „Mickiewicz — Blätter” z Heidelbergu prof. Herman Buddensieg (1964), wojewoda warszawski Józef Pińkowski (1968 — późniejszy premier), prezydent m.st. Warszawy Jerzy Majewski (1968), prezes PAN prof. Janusz Groszkowski (1970), wicepremier prof. Stefan Ig-

nar (1970), fizyk prof. Jerzy Pniewski (1970), literat Stanisław Ryszard Dobrowolski (1970), rektor UW prof. Zygmunt Rybicki (1970), minister Edukacji i Kultury Meksyku Augustin Yanez (1970), wicepremier Bułgarii Iwan Michajłow (1970), biskup płocki Bogdan Marian Sikorski (1970), historyk literatury polskiej prof. Julian Krzyżanowski (1970), przewodniczący Socjalistycznej Partii Odrodzenia Arabskiego (BAAS) w Syrii Mohamed Fauze (1970), I sekretarz KC PZPR Edward Gierek (1971), marszałek Sejmu prof. Dyzma Gałaj (1971), premier Piotr Jaroszewicz i wicepremier Mieczysław Jagielski (1971), przewodniczący CK SD Zygmunt Moskwa (1971), historyk prof. Stefan Kieniewicz (1971), wicepremier ZSRR Michaił Lesieczko (1973), muzykolog prof. Igor Belza z Moskwy (1973); prezes PAN prof. Włodzimierz Trzebiatowski (1973), przewodniczący Rady Państwa PRL prof. Henryk Jabłoński (1974), reżyser Andrzej Wajda (1975), przewodniczący CK SD Andrzej Benesz (1975), pomógł wiceprezes PAN prof. Szczepan Pieniążek (1975), historyk prof. Czesław Madajczyk (1976), dyrektor BN prof. Witold Stankiewicz (1976), prezydent Światowej Centrali Kościoła Mormonów w USA Spencer W. Kimball (1977), minister prof. Kazimierz Kąkol (1977), przewodniczący Komunistycznej Partii Finlandii Aarne Saarienen (1977), marszałek Sejmu, prezes NK ZSL Stanisław Gućwa (1978), prezes NIK gen. Mieczysław Moczar (1978), przewodniczący Stowarzyszeń Bibliotekarzy (IFLA) prof. Preben Kirkegaard z Kopenhagi (1978), sekretarz generalny GPK Charilaos Florakis (1980), prezydent Królewskiej Szwedzkiej Akademii Nauk, przewodniczący Komitetu Nagród Nobla prof. Gunnar Hoppe (1980), wiceminister prof. Wiktor Zin (1980), minister Edward Der-

wiński z USA (1981), prymas Polski kardynał Józef Glemp (1982), minister prof. Antoni Rajkiewicz (1982), rektor PW prof. Władysław Findeisen (1982), wicepremier prof. Edward Kowalczyk (1982), przewodniczący PAX, wicepremier Zenon Komender (1982), członek Rady Państwa PRL prof. Alfons Klafkowski (1982), pisarz Jan Dobraczyński (1983), przewodniczący NRK prof. Bogdan Suchodolski (1983), kosmonauta gen. Piotr Klimuk (1983), pastor — dyrektor Herbert Kretschmann z Düsseldorfu (1983), prezes PAN prof. Jan Kostrzewski (1984), prezydent koncernu Mitsui Kiyonori Nakano (1984), administrator apostolski Diecezji Płockiej biskup koadiutor Zygmunt Kamiński (1985), historyk prof. Gerard Labuda (1985), dyrektor „Mazowska” Mira Zimińska — Sy-

gietyńska (1985), minister prof. Benon Miśkiewicz (1986), minister prof. Aleksander Krawczuk (1987), marszałek Sejmu, prezes NK ZSL Roman Malinowski (1988), historyk prof. Sergiusz Leonidowicz Tichwiński z Moskwy (1988), przewodniczący Rady Państwa PRL, I sekretarz KC PZPR gen. Wojciech Jaruzelski (1989), przewodniczący CK SD Jerzy Józwiak (1989), marszałek Sejmu prof. Mikołaj Kozakiewicz (1989), sekretarz generalny Szwajcarskiej Partii Pracy Jean Spielmann (1989), wielki mistrz Zakonu Templariuszy książę Marcello A. Cristofani della Magione (1990), prokurator generalny Litwy Arturas Pauļauskas (1990), premier Tadeusz Mazowiecki (1990).

Jakub Chojnacki

3

